

Christian Bastholms prædiken 2. søndag efter påske

Taler

Christian Bastholm
Præst

Omstændigheder

Prædikentekst: Johannesevangeliet kapitel 10, vers 11-18

At det maae være den første og væsenligste Egenskab, som udfordres af den, der vil kaldes en Christen, end sand Jesu Tilbeder, at han antager Jesu Christi Religion, at han antager den i sin heele Omfang, med alle de Lærdomme, som indeholdes i samme; det er dog vel en Sandhed, paa hvilken ingen Fornuftig billig burde tvivle; i det mindste er det Jesu Fordring til sine sande Tilhængere i vort oplæste Evangelio, i det mindste er det ikkun Saadanne, som han vil ansee for sine sande Faar: Jeg haver, siger han, andre Faar, som ikke ere af denne Stie, de samme bør jeg ogsaa føre hid, og de skulle høre min Røst.

De, som ere hans Faar, de, som ere sande Lemmer af hans Kirke, de skulle høre hans Røst, de skulle antage hans Lærdomme; altsaa, alle de, som ikke høre hans Røst, alle de, som ikke antage hans Lærdomme, de ere ikke hans Faar, de ere ikke hans sande Tilhængere.

Og dog, Mine Venner! Hvorledes bestrides disse hellige Lærdomme i vore Tider, endog af Christne selv!

Hvorledes bestormes denne Religion fra alle Sider!

Hvorledes søger man hemmelig og aabenbar at undergrave dens helligste og vigtigste Grundlærdomme! Og disse Fiender af Religionen, de ville dog med alt dette kaldes Christne; med alt dette ville de dog ansees som Jesu Christi sande Tilhængere.

Hvor ubegribelig er denne Forholdsmaade, og hvor ubegribeligt det Had, med

hvilket man angriber Sandheder, der ere saa trøstefulde, saa salige, saa vigtige for os i vor nærvrende Forfatning?

Er Jesu Religion da maaskee af den Natur, at Fornuften ikke uden Undseelse kan tilbede den?

Ere dens Lærdomme saaledes beskafne, at vi ikke trænge til at bruge dem?

Disse Spørgsmaal ville vi i Dag efter Tidens Beskaffenhed saa grundig besvare, som mueligt, naar vi viise eder

De Aarsager, som bør bevæge os til at antage, og holde fast ved Jesu Christi Religion.

Jeg vil ikke engang tale om, at Jesu Christi Religion er den allerældste Religion i Verden, som ved de største Anstalter og ved de mægtigste Undergierninger er i en lige Linie bleven forplantet fra Adam til Noah, fra Noah til Abraham, fra Abraham til Mose, fra Mose til Christum, og fra Christum til os.

Udskille vi i Jesu Religion det Væsentlige fra det mindre Væsentlige; udtage vi de saa kaldte Grundlærdomme, saa indeholdtes Verdens allerførste Religion i disse faa Sætninger: Der er e en Gud, som er Verdens Skaber, hvilken af sine Skabninger bør æres, dyrkes, adlydes.

Den Gud, som ved sin uendelige Kraft har skabt alle Verdner, han opholder og bestyrer dem alle, han regierer og Menneskenes Skiebne i Verden til deres Lyksalighed.

Den tredje Sætning: Menneskene ere skabte gode; men ved deres Frivillies Misbrug have de tabt deres Uskyldigheds Smykke, ere blevne onde og fordærvede, og ved deres Fordærvelse ulyksalige.

Den fjerde Sætning: Mennesket, som ved Synden haver gjort sig uværdig til sin Guds Naade og en lyksalig Udødelighed, kan ikkun ved en fremmed Forsoning blive optaget i sin Guds forlorne Naade.

Den femte Sætning: Ikke nok, at der er skeet en Forsoning for det faldne Menneske; vil han have Nytte af samme, maae han antage den; han maae,

understøttet ved Guds Kraft, lægge Vind paa Dyd, paa Hellighed, paa sine Pligters og gode Gierningers Øvelse.

Den siette Sætning: Der er et Liv efter dette, hvor Dyden finder sin Løn, og Lasterne deres Straf.

Hvo veed ikke, at disse ere Grundsætninger i Jesu Christi Religion, og, saa faa og saa korte de Levninger end ere, som ere os efterladte af Verdens ældste Historie, saa finde vi dog dette, at disse Sætninger have udgiort de første Menneskers Religion.

Efterhaanden, som Forstanden voxde alt meere og meere fra sin Barndom til den mandige Alder, bleve disse Lærdomme nøiere bestemte, meere udvidede, satte i et tydeligere Lys; men Grundlærdommene have fra Begyndelsen af været de samme.

Adams Børn troede e en Gud, e en Skaber, e en Verdens Behersker og Albestyrer; de erkjendte Alle deres Uværdighed til Guds Naade formedelst Synden, som klæbede ved dem, og frembragde derfor deres Ofringer, som en Sindbillede paa den forjættede Qvindens Sæd, der skulde sønderknuse Slangens Hoved.

De ventede Alle paa en lykkelig Udødelighed, som var beskikket for dem, der vandrede Dydens Vei, og i dette Haab bleve de paa det kraftigste bestyrkede ved Enochs Optagelse til Himmelen.

Denne Religion, hvor omhyggelig haver Herren søgt at vedligeholde den i Verden.

Men al den Fordærvelse, som haver oversvømmet Verden, haver den dog aldrig nogen Tid været aldeles udrøddet.

Et Sted haver Gud dog alletider havt sin Lysestage, og, om dette Lys endog nu og da haver været indhyllet i Taager, der næsten have gjort det usynligt, saa haver det dog igien fremskinnet med fornyet Glands, og adspredet disse Taager.

Længe havde Verden ikke staaet, førend Adams Efterkommere tabde Reenheden i den Religion, som Gud havde betroet deres Stammefader.

Man seer ikke utydelig, at de glemte den sande Hensigt af deres Offertieneste, og denne ene Vildfarelse, hvor mange andre maae den ikke have draget efter sig; men Herren vedligeholder dog Religionen i sin Klarhed og Renhed i Seths Linie indtil Noah.

Paa hans Tid var Verdens Fordærvelse bleven saa stor og saa almindelig, at Herren besluttede ved en Flod at udrødde denne ugudelige Slægt; men han vedligeholdt en Noah med sin Familie, ved ham skinnede endnu Religionen i al sin Klarhed, ved ham skulde dette Lys igien forplantes paa den nye Verdens Indbyggere.

Men længe varede ikke dette Lys; efterhaanden forfaldt Noahs Efterkommere i en endnu større Fordærvelse end den første Verdens; man glemde aldeles den sande Gud, man tilbad Skabningen i Stedet for Skaberen; det tykkeste afgudiske Mørke indhyllede Jorden; men der var endnu ligesom en Gnist tilbage i den troende Abraham, hvis heele Familie vare Afgudsdyrkere; denne Gnist maatte igien oplæses, eller der var ingen Religion meere tilbage i Verden.

Gud kaldte derfor Abraham ud af Chaldæa, blant hans afgudiske Familie vilde det blive vanskeligt for ham at vedligeholde sin Troe; han ledes derfor til Caanan, hvor han var fremmed.

Her benaader Gud ham med sine umiddelbare Aabenbareelser.

Religionen og den sande Guds Kundskab opstaar igien af sin Grav; men synes at komme frem i en ganske herligere Skikkelse; meere Bestemthed, meere Udvidelse, meere Klarhed.

I denne Tilstand forbliver den nogen Tid; men omsider komme Abrahams Efterkommere til Ægypten; her besmitte de sig efterhaanden med den ægyptiske Afgudsdyrkelse.

Nær var den sande Gud, og alle de vigtige Sandheder, han havde betroet dem, igien gaaen i Forglemmelse; den maatte reddes fra sin truende Undergang, og Gud opvakde en Mose, han udrustede ham med de største Undergierninger, for at gjøre ham frygtelig for Ægypterne og æret hos sit Folk.

Ved ham udfører han dem af Ægypten, han lader dem saa længe føre omkring i

den arabiske Ørken, indtil den gamle Slægt var uddød, som havde besmittet sig med Ægypternes Laster og Vildfarelser.

Endelig, efterat de nu igien vare underrettede i den sande Guds Kundskab, saa fører han dem ind i Caanans Land, her forenes de til en Stat, hvis Konge og Overherre Gud selv vilde være.

Her stod Religionens Lys ligesom i Midten af den bekjendte Verden, at den med lige Kraft kunde udbrede sit Lys og sine Straaler over de trende Verdens Deele.

Hvor mange kraftige Midler anvendte Herren her, for at vedligeholde dette Lys?

Nu og da faldt Jøderne tilbage til de paagrændsende Nationers Afguderie; hvor utrættelig arbeidede han paa at kalde dem tilbage; nu tugtede han dem med Landeplager, indtil de omvendte sig; nu sendte han dem sine Propheter, som ved Lærdom og Undergierninger skulde overbevise dem om deres Vildfarelser.

De ti Stammer bleve dog omsider i den Grad fordærvede, at ingen Forbedring meere var at vente.

Herren skilde dem derfor fra de andre tvende Stammer, og lod dem bortføre til Assyrien.

Judæ Stamme maatte vedligeholdes, det var denne Stamme, af hvilken Messias skulde fødes, den var ikke heller slet saa fordærvet som de andre; dog forfaldt den og omsider meere og meere; men den skulde ikke udrøddes, den skulde ikkun tugtes til sin Forbedring; den føres derfor til Babylon.

Her ydmyge de sig, de søge igien deres Gud, de vende tilbage til Sandheden; Herren forbarmer sig atter over dem; de komme tilbage til deres Fædreland, de faae igien deres Tempel og Gudsdyrkelse.

Fra denne Tid af falde de vel ikke meere tilbage; men Religionen forblev dog ikke i sin første Reenhed; efterhaanden blandes den dels med deres egne Tilsætninger og Fædrenes Traditioner, dels med den hedenske Verdsligviisdom.

Den behøvede nu igien at renses. Herren vilde og, at den sande Religion ikke længere skulde have saa snevre Grændser, den skulde udbredes over heele Verden; og dette store Værk var forbeholdet Jesu Christo.

Salvet med den Hellig Aand og Kraft, træder han op i Verden; de største Undergierninger beviise hans guddommelige Sendelse; Religionen renses fra de menneskelige Tilsætninger, den sættes i et klarere Lys end tilforn; de vigtigste Anstalter giøres til dens Udbredelse over Verden; hans Apostler udrustes med undergiørende Kræfter, og Frimodighed til at besegle Sandheden med deres Blod.

Ved disse Midler oprettede Religionen efterhaanden sin Throne i Verdens mægtigste Riger, indtil den omsider ved sin egen Kraft udbredede sig videre, og omsider er kommen til os.

Dette er et kort Udkast af Religionenes Historie, saaledes er den kommen fra Adam indtil os. Det var ikke en nye Religion, som Jesus Christus indførte i Verden; det var den samme ældgamle Religion, som haver været prædikeret for Guds Folk, siden Verdens Skabelse.

Hvad meene I, denne Religion, som er saa gammel, saa ærværdig af sin Ælde, skulde den ikke fortiene, at vi antage, at vi tilbede den?

Denne Religion, som Herren ikkun ved saa store Anstalter, ved saa mange og saa guddommelige Undergierninger haver søgt at vedligeholde og udbrede i Verden, skulde den ikke fortiene, at vi holde fast ved den, nu da den endelige ved Herrens Naade er kommen til os?

Ja, dersom den endda var os ligegyldig, dersom den havde ingen vigtige Følger for os, og vor Lyksalighed; men, hvor vigtig maae en Religion ikke være for Verden, som ved saa store Under er skienket den?

Hvad Indflydelse maae den ikke have paa vor Forstand, hvad Indflydelse paa vort Hierte!

Menneskelige Fornufts Svaghed i alt det, der er aandeligt og guddommeligt!

Hvad Under, om vi paa vore Tider kunne tænke og skrive saa skjønt og saa rigtigt, da Aabenbaringsens Lys haver fra Ungdommen af opklaret vor Fornuft, dannet og veiledet den.

Vi troe ofte, at det er Fornuftens Lærdomme, som vi fremsætte; de ere det og; men aldrig skulde Fornuften have lært dem, dersom Aabenbaringen ikke med sit høiere Lys havde understøttet Fornuften; thi, da havde Hedningernes Fornuft vel ogsaa lært dem det samme.

Hvad dømme I da, Mine Venner!

Er det sandt, at Fornuftens Adel og Værdighed bestaar i Lys, i Sandhed, i rigtige og tydelige Begreber, ligesom Mørke, Fordomme og Vildfarelser udgøre dens Skiændsel; er det unægtelig, at Jesu Christi Religion haver ved sit høiere Lys opklaret og forædlet Fornuften, hvor villige skulde vi da ikke være til at antage den, og hvor faste og ulykkelige skulde vi ikke være til at bevare den, naar vi engang have antaget den.

Dog, Mine Venner! Det var ikkun lidet, at Jesu Religion ophøiede og forældede vor Forstand ved tydeligere og rigtigere Begreber om den guddommelige Væsen, naar den ikke tillige ved sine høiere Lærdomme havde den kraftigste Indflydelse paa vort Hierte, paa vor Siels Roelighed i Tiden, paa vor Lyksalighed i Evigheden; naar den ikke gav og de sikkerste Anviisninger til Dyden og de kraftigste Bevæggrunde til den Udøvelse; naar den ikke roeliggjorde os mod Samvittighedens Bebreidelser; naar den ikke trøstede os under Livets Gienvordigheder; naar den ikke bevæbnede os med Frimodighed mod Dødens og Evighedens Forfærdelser.

Og kunde vi nægte det, at Jesu Religion jo i alle disse Henseender haver den vigtigste Indflydelse paa vore Hierter?

O! Vi kiende ikke denne velgiørende Religion, dersom vi nægte det; aldrig have vi følet vore Sygdomme, deres Overmagt har gjort os følesløse, dersom vi nægte dens kraft til vor Helbredelse.

Sielens farligste Sygdom er Synden, vore Sandser med deres Herredømme over Fornuften, vore udsvævende Lyster, vore uregierlige Sindsbevægelser; disse ere den farligste og den ulykkeligste Sygdom for en fornuftig tænkende Aand, hvis

Adel og Høihed bestaar deri, at kunne tilfægte sig Seieren over Sandserne, Lysterne og Sindsbevægelserne.

Derfor siger Paulus: Synden er Døden.

Ved Sygdom bliver Legemet uskikket til sin Tieneste og sin Bestemmelse; ved Synden bliver Sielen det.

Hvad er vor fornuftige Aands Bestemmelse, hvad er dens sidste Maal?

O! Vi vide det Alle, skjønt vi vel ikke Alle leve, som vi vidste det.

At herliggiøre vor Skaber ved vor Lydighed, og at lyksaliggjøres ved at herliggiøre ham.

Disse ere de tvende store Hensigter af vor Tilværelse; men disse Hensigter ere saa nøie forenede med hinanden, at vi ikke kunne befordre den ene, uden tillige at opnaae den anden, og ikke kunne forfeile den ene, uden at vi tillige maae savne den anden.

Vi kunne ikke ved vor Lydighed herliggiøre vor Skaber, uden at befordre tillige vor egen Lyksalighed, og vanære vi vor Skaber ved vor Ulydighed, saa maae vor Lyksalighed nødvendig gaae forloren.

Vore Synder, hvad Vold gjøre de ikke paa vor Formue, vor Ære, vor Sundhed, vort Liv; og det, som er meere end Formue, Ære, Sundhed, Liv; enhver Synd, hvad Vold gjør den ikke paa vor Siels Adel, vort Hiertes Roelighed, vor Samvittigheds Fred?

Vore Lyster og vore Sindsbevægelser, hvilke Bølger, og hvilke Stormvinde opvække de ikke i Sielen, førend de mættes; og, naar de ere mættede, hvor megen Græmmelse, og Uroe, og Skamfuldhed og Misfornøielse efterlade de sig ikke?

O! Den Religion maae være guddommelig, den Religion maar fortiene vor Kierlighed og vor Tilbedelse, som helbreder denne Sygdom, som anviiser os de kraftigste Midler til at dæmpe denne Uroe, og undgaae denne Græmmelse; og, hvor finde vi disse Midler uden i Jesu Christi Religion?

Saa mange Pligter, som den paalægger os, saa mange Dyder, som den fordrer af sine Tilhængere, saa mange Anviisninger giver den os til Lyksalighed; saa mange Laster, som den tordner imod, saa mange kierlige Advarsler anvender den for at kalde os tilbage fra den Afgrund, i hvilken vi selv, drevne af Sandselighedens Overmagt, maatte styrte os.

Viiser os en eneste Religion i Verden, som lærer os Dyden saaledes i al sin Skiønhed og Reenhed, som Jesu Christi?

Viiser os en Religion i Verden, der indeholder saa kraftige Bevæggrunde, saa stærke og drivende Opmuntringer til dens Udøvelse, som Jesu Christi.

Og viiser os da en Religion, der sikrere veileder os til Siels Roelighed, til Fred i Samvittigheden, til Frimodighed i Døden og Lyksalighed i Evigheden.

Det er sandt, ved Jesu Christi Religion kunne vi dog ikke blive fuldkommen rensede; Skylden ligger ikke i Religionen selv; dens Forskrifter ere hellige, dens Opmuntringer til Dyd og Hellighed ere i sig selv stærke og kraftige; men vi ere svage, vor fornuftige Aand boer i en syndigt Støv, Kiødet strider imod Aanden, og Aanden imod Kiødet, i denne farlige Strid vige vi ofte for en mægtigere Fiende, vi forhindres i at gjøre det Gode, som vi gjerne vilde, og det Onde, som vi ikke vilde, det gjøre vi.

Heraf Angst i Samvittigheden, heraf Frygt for Gud, heraf vor Skielven for Døden og for Evigheden. Den beste Christen maatte føle denne Angst og denne Frygt, thi han føler sine Synder og sine Afvigelser.

Men Jesu Religion, hvorledes roeliggjør den den gode, men svage Christen ved sin Lærdom om Forsoningen.

O! En salig Lærdom, en Lærdom, som Spotteren i vore Dage saa lidet agter, og hvis Kraft endog den gode Christen vel saa lidet føler i sine sunde Dage, men, naar Evigheden engang aabner sig, naar Forhængen da drages til Side, som nu skiuler Dommeren Throne for os; naar Loven da forfølger os med sin Forbandelse Samvittigheden med sine Bebreidelser, Sinai med sin Lynild; naar Trøsten da er vigtigst for vor Siel, hvor salig, hvor roeliggjørende er da ikke denne Lærdom: Jesus døde, at vi skulde leve.

Mine Venner!

Hvor lidet kiendte Hedningene denne Trøst?

Hvor lidet vare de i Stand til ved deres Fornufts Kræfter at kunne finde den?

Hvor svage, hvor ugyldige vare de Midler, som de optænkde til deres Forligelse?

Nu Ofringer; og skulde Dyrenes Blod da kunne være et gydigt Offer til det høieste Væsens Forsoning?

Nu deres gode Gierninger; og skulde disse saa gode Gierninger, som dog ere saa ufuldkomne, og som dog ikkun ere vor Pligt og vor Skyldighed, endog, naar de ere allerfuldkommenst, skulde de kunne forsone for saa mange Forbrydelser, ved hvilke vi overtræde vor Pligt og vor Skyldighed?

De, som indsaae Ugyldigheden i alt dette, de overlode sig til Guds Barmhiertighed, og toge deres Tilflugt til det høieste Væsens Naade; men glemde de ikke i dette Øieblik det samme Væsens Retfærdighed, som i sin Barmhiertighed.

O! Hvor meget lykkeligere ere vi da ikke ved Jesu Christi Religion!

Vi, som vide, paa hvem vi troe; vi, som vide, at et Gudmenneske frembragde sig selv til et Offer for Verden, og at dette Offer just derfor maatte være gydigt, fordi det var et Gudmenneske, som frembragde det.

Skulde vi igien forsones med vor Gud, saa tilkom det ikke os, at vælge det Middel, ved hvilket vor Forsoning skulde udvirkes; saa maatte vi føle os overbeviiste, at Gud selv havde valgt det Middel, ved hvilket vi ere blevne forligte.

Hvor lidet kunde Hedningene trøstes ved denne Vished?

Naar haver Gud sagt dem, at de Midler, de valgde til deres Forligelse, vare gyldige, at de vare ham velbehagelige; men, denne Vished, denne roeliggjørende Vished have vi om Jesu Christi Forsoning.

Han kom til Verden, han lærde, at han var kommen til Verden for at forløse alt det, som var fortabt, for at sætte sit Liv til for Faarene, for at lade sit Blod udøse til Syndernes Forladelse; ja, han lærde det ikke aleene, men han bekræftede endog denne trøstefulde Lærdom med sine guddommelige Under.

Han lærde ikke aleene, at hans Død var forsonende; men han bekræftede endog sin Forsonings Gyldighed ved sin paafølgende majestætiske Opstandelse.

Hvor trygge, hvor roelige ere vi nu ved denne Vished; hvad, om vi end ikke fuldkommen kunne besvare enhver Indvending, med hvilken Vantroen søger at omstyrte den Naadestoel, til hvilken Synderen tager sin Tilflugt mod Herrens Vrede, hvad behøve vi at besvare den; dette ene Svar er os nok, at den samme Jesus Christus, som døde for vore Synder, er opstanden for vor Retfærdighed, og ved dette Svar ere vi endnu trygge og roelige.

O! Hvor salig er da Jesu Christi Religion for os!

Hvor roeliggjørende er den for vor Samvittighed! Jeg vil ikke engang tale om den Roelighed, det Haab, den Frimodighed, med hvilken den opholder Christnen, den troende Christen, blant alle Livets Bølger og Stormvinde; hvor stort et Fortrin have vi her fremfor Hedningene.

Disse Vildfarende, hvormed de sig blant Livets Trængsler og Gienvordigheder, som forfølge Mennesket fra Vuggen til Graven, den, som sidder paa Thronen, og den, som ligger i Hytten?

Nu skulde alle Livets Afvexlinger være overladte til en blind Hændelse, nu være Virkninger af en uundgaaelig Skiebne.

Christne! Disse vare Hedningenes Guder; dette var den høieste Grad af den menneskelige Philosophie. Store Gud! Hvilken en elendig Trøst! En blind hændelse skal bestyre mit Liv; saa bliver det da alletider uvist for mig, om Følgerne af mine Lidelser blive gode, eller maaskee endnu værre end Lidelserne selv; en uundgaaelig Skiebne skal bestyre mit Livs Afvexlinger; saa bliver det da alletider uvist for mig, om den samme haarde Skiebne ikke maaskee vil forfølge mig igiennem alle Evigheder.

Hvad sand og varig Roelighed kunde denne elendige Philosophie indgyde den

Lidende?

Ja, hedder det, man skal hærde sig mod Skibens haarde Stød; det er Sielens sande Storhed; men, naar vi nu ikke have Kræfter nok til at hærde os, og hvor Mange have disse Kræfter?

Hvad da?

Intet andet Middel var da tilbage, end at ende de Lidelser med en Dolk, som man ikke ved Fornuft og Religion kunde overvinde, og det kaldte man endnu Siels Høihed; jeg kalder det Feighed, Cujonerie.

Hvor meget trøstefuldere, hvor meget meere roeliggjørende er Jesu Christi Religion!

Den henviser os til det altbestyrende Forsyn, der vaager over Myrens Gang og Mykkens Flugt; der endnu meere bestyrer Menneskens, sine fornuftige Skabningers Skiebne, men bestyrer dem efter sin Viisdoms og Godheds urandsagelige Love, til vort Beste i Verden; men fornemmelig til vor Lyksalighedi Evigheden.

Hvad taler jeg om den Standhaftighed og det Heltomod, med hvilket Jesu Religion bevæbner os mod Dødens og Evighedens Forfærdelser.

Hvad er gyseligere ved dette store Skridt end denne Uvished: Skal mit heele Væsen her endes i Graven, eller skal en Deel af mig endnu fortsætte sin Tilværelse?

Og bliver min ædelste Deel endnu ved efter Legemets Død, hvad vil den Tilstand da blive?

Vil min Afskeed herfra blive en Indgang til Evige Glæder, eller til grændseløse Elendigheder?

Hvor lidet vidste Hedningene med nogen Vished at besvare disse Spørgsmaal?

Nu skule sielen tilintetgjøres ved Legemets Død; nu skulde den vandre omkring, og søge Boelig snart i Menneskets, snart i Dyrenes Legemer; nu skulde den

hensættes i et andet Liv; men dette Haab var dog alletider uvist; altid meere Gisning, end grundet, urykkelig Overbeviisning; og denne Overbeviisning, hvor vigtig er den dog ikke for vor Siels Roelighed ved dette høitidelige Skridt, som adskiller Tiden og Evigheden.

Det er Jesu Christi Religion, som giver os denne Overbeviisning.

Han lærde ikke aleene Sielens Udødelighed, han forvissede ikke aleene sine sande Tilhængere om en lykkelig Evighed; men han bekræftede endog denne roeliggjørende Lærdom med sin egen Opstandelse til Livet, og sin synlige Overgang til Udødeligheden Egne.

Denne Overbeviisning roeliggjør den døende Christen ved Dødens Nærmelse, og bevæbner ham med Frimodighed og Heltmod til at gaae alle de Rædsler i Møde, for hvilke Uchristnen Skielver.

Saa velgjørende er Jesu Christi Religion, saaledes helbreder den alle Sielens Sygdomme; saaledes fordriver den Forstandens Mørke, adspredter dens Taager, indgyder den et saligt Lys, i hvilket den skuer Skaberen og Skabningen, Tiden og Evigheden: Saaledes leder den os sikker ved de helligste Forskrifter paa Dydens Vej, og ved Dyden til Lyksalighed: Saaledes roeliggjør den vor Samvittighed ved Lærdommen om Forsoningen mod Tanken om vore Synder, og Tanken om Dommen; saaledes trøster den os blant Verdens Gienvordigheder, og opholder vore Hoveder frimodig blant Livets stormende Bølger, at de ikke drukne os, om de end overskylle os; saaledes bevæbner den os ved Visheden om vor Udødelighed, og en lykkelig Udødelighed, mod Dødens og Gravens og Evighedens Forfærdelser.

Hvad meene I, Mine Venner!

Denne Religion, fortæner den vel, at vi ære, at vi tilbede, at vi holde fast ved den?

Eller skulde vi ansee den med Foragt, med Ligegyldighed?

Hvad! Om heele Religionen var en Fabel, hvilken en salig Fabel!

Hvad Tak skylde vi ikke den, som havde digtet den?

Og hvad Foragt fortiende ikke den, som vilde berøve os den?

Hvad! Om alle dens Lærdomme vare ligesaa mange Vildfarelser, hvilke lykkelige Vildfarelser, som lede os til Dyd, paa den ene, og til Siels Roelighed paa den anden Side; maatte vi ikke ønske, at heele Verden var indtaget af disse Vildfarelser, saa vigtige ere de for os i vor nærværende Forfatning, saa salige for vore Siele.

Skulde vi da holde fast ved denne Religion, eller skulde vi forkaste den?

Men, skal den være salig for os, saa maae vi ikke aleene antage den med Forstanden, men og følge den med Villien, da bliver den roeliggjørende for Hiertet.

Den Lægedom helbreder ikke, som ikke indtages, som ikke bruges ret, som ikke anvendes efter alle Lægens Forskrifter; saaledes ogsaa Jesu Religion; den maae følges, dersom vi skulle føle dens saliggjørende Indskydelse paa vore Hierter.

Derfor hedder det; Værer Ordets Gjørere, og ikke dets Hørere aleene, hvormed I bedrage eder selv.

Jesu Religion opklarer Forstanden; men desto større er vor Fordømmelse, naar vi ikke følge det Lys, som den antænder for os.

Jesu Religion, lærer os vore Pligter; men hvad nytte disse Lærdomme, naar de aleene pryde Forstanden, uden at forbedre Hiertet.

Jesu Religion forkynder os en Forsoning; men denne Forsoning er uden Trøst for den, som forsætlig forhærder sig i sine Synder.

Jesu Religion opretter vort Mod blant Livets Gienvordighed ved at viise os det Forsyn, der vaager over os, og styrer vore Skiebner til vor sande Lyksalighed; men dette Forsyn roeliggjør ikkun den Dydige og den Retskafne, ikkun han haver Forjættelsen, at alle Ting skal tiene dem til det Beste, som frygte Herren.

Jesu Religion forvisser os om vor Udødelighed; men denne Vished, som er saa salig for den Hellige, hvor rædselfuld maae den være for den Vanhellige?

Dyrekøbte! Føle I da ikke alle de salige Udflydelser af Jesu Christi Religion, som vi i Dag have anført, er den ikke for eders Hierter denne husvalende, denne roeliggjørende Lægedom, som vi i Dag have anpriset; saa kaster ikke Skylden paa disse Lærdomme selv, fatter snarere Mistanke til eders eget Hierte; gjører hellere denne Slutning, at I ikke bruge denne Lægedom, ikke anvende den overeenstemmende ved Giverens Hensigt.

Aabner den Indgang i eders Hierter, imodstaar ikke forsætlig dens velgiørende Kraft, gjører dens Villie, som udsendte Jesum Christum, da skulle I erfare, om denne Lærdom er af Gud eller ikke.

Herren skienke os dertil sin Naade for Jesu Christi Skyld aleene.

Amen.

Kilde

Det Kongelige Bibliotek

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. søndag efter påske, Første tekstrække, Oplysningstiden, Prædiken, Prædikener fra 1700-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/christian-bastholms-praediken-2-sondag-efter-paske>